

KRONIKA

DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
POVJERENSTVO NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

Nagradu »JUDITA«
za najbolju knjigu ili studiju o hrvatskoj književnoj baštini u 2003. godini
dobila je DUNJA FALIŠEVAC
za knjigu
»KALIOPIN VRT II«
STUDIJE O POETIČNIM I IDEOLOŠKIM ASPEKTIMA HRVATSKE EPIKE
Split, Književni krug, 2003.

O b r a z l o ž e n j e

Djelo *Kaliopin vrt II* sveučilišne profesorice dr. sc. Dunje Fališevac nastavak je temeljitog istraživanja hrvatske epske tradicije, koje je auktora već predstavila u knjizi istog nakladnika *Kaliopin vrt I* (Split, 1997.). Ta je knjiga imala vrlo pozitivnu recepciju u znanstvenoj javnosti, a nova monografija ne samo da proširuje spoznaje o predmetu njezina proučavanja, nego ih na stanovit način produbljuje i zaokružuje, dovodeći ih do modernizma. Tako, zahvaljujući naporima Dunje Fališevac, hrvatska bogata baština epskoga stihovanog stvaralaštva u velikoj je mjeri dostojno književnopovijesno sistematizirana, žanrovski interpretirana i kritički valorizirana u monografskoj obradbi od srednjovjekovlja do XX. stoljeća.

Kaliopin vrt II tvori petnaestak priloga u sretnom spoju analitičkih i sintetskih studija o hrvatskim epicima i njihovim djelima te o bitnim tendencijama naše tradicije pripovijedanja u stihu. Savjesnost u pristupu i predanost u radu očituju se u aukoričnoj zamisli da što cjelovitije istraži tu tradiciju, pa se u ovoj knjizi pozabavila i rukopisnim tekstovima. Plod su toga, primjerice, dva vrsna prikaza uglavnom potpuno nepoznatih pjesnika Dubrovčanina Frane Bobaljevića Kuka Starijeg i Korčulanina Augustina Draginića Šaške, od kojih epilij iz Kukova pera, »Troja užežena«, možemo slobodno ubrojiti u istinska dostignuća hrvatske barokne epike. Inovativnošću i modernijim kritičkim čitanjem odlikuju se studije o Filipu Grabovcu i Antunu Relkoviću kao i općenito auktoričin pogled na epiku

zanemarenoga XVIII. stoljeća. Posebno je pak zanimljiva dokumentirana komparatistička studija o shvaćanju povijesti u Gundulićevu »Osmanu« i Mrnavićevoj »Osmančici«. Ocijenili bismo također vrlo dobrodošlim i vrijednim auktoričine interpretacije naracije u stihu diljem XIX. stoljeća, navlastito »mistične i okultističke epike« Petra Preradovića i »epske prakse« Franje Markovića. One s jedne strane ispravljaju tradicionalne predodžbe o tim pjesnicima, a s druge aktualiziraju zamrli kritički zbor o književnim vrijednostima našega XIX. stoljeća.

Ovom je knjigom, da zaključimo, Dunja Fališevac dala daljnji znanstveni prilog proučavanju hrvatske književne prošlosti, potvrdila se kao najmeritornija stručnjakinja za našu epiku, otkrila nam neke nepoznate tekstove iz epskog stvaralaštva, te podigla i osvježila razinu dijaloga o vrlo važnoj žanrovskoj sastavnici hrvatske poezijske kulture. Stoga je Povjerenstvo nagrade Dana hrvatske knjige Društva hrvatskih književnika izabralo knjigu Dunje Fališevac *Kaliopin vrt II*, u izdanju Književnog kruga iz Splita za nagradu »Judita«, koja se dodjeljuje za 2003. godinu.

Zagreb-Split, 22. travnja 2004.

DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
POVJERENSTVO NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

Nagradu

»DAVIDIAS«

za najbolji prijevod djela iz hrvatske baštine na strane jezike
ili najbolju knjigu odn. studiju inozemnog kroatista o hrvatskoj književnoj
baštini u 2003. godini dobila je VANDA MIKŠIĆ
za antologiju suvremenog hrvatskog pjesništva na francuskome jeziku
»POINTS D'EXCLAMATION«
Pariz, Nakladnik *Caractères*, 2003.

O b r a z l o ž e n j e

Tiskana u UNESCO-voj ediciji »reprezentativnih djela«, na 430 stranica, ova vrlo uspješna *autorska knjiga* važan je, najsvježiji prinos predstavljanju hrvatske pjesničke riječi u prostorima francuskoga jezika.

Vanda Mikšić ovdje je u višestrukoj »ulozi« i kompetenciji: ponajprije kao vrsna prevoditeljica hrvatskoga pjesništva na francuski jezik, a potom i kao autorica kompetentnog *predgovora*, bibliografskih *napomena* i završne (prevoditeljske) *bilješke* koja sadrži instruktivne podatke i kratka ali relevantna razmišljanja o problemima prevodilaštva. Ovakvom je unutarnjom strukturom knjiga dobila na jasnoći i informacijskoj višeprotežnosti.

Kao prevoditeljica Vanda Mikšić našla se pred zaokruženim izborom, antologijom »Uskličnici« Tonka Maroevića. Tom je korpusu prišla kritički, sa sviješću o tome da je antologija bila namijenjena domaćoj publici, pa sastavljač nije morao voditi brigu o tome u kojoj su mjeri svi izabrani pjesmotvori i prikladni za »novi život« u svijetu drugog jezika. Stoga je nakon uvida odlučila da neće objaviti *sve* pjesme iz Maroevićeve antologije; *sedam* ih je izostavila, zaključujući samokritički da je to bolje nego riskirati nedostatno primjerenu podlogu za koliko-toliko adekvatnu recepciju francuskog čitatelja. Postupak koji mnogo govori o poznavanju prostora na koji se knjiga *Points d'exclamation* željela ponuditi. Kako joj francuski nije materinski jezik, konzultirala se o pojedinostima s nekoliko stručnjaka kojima u spomenutoj bilješci zahvaljuje.

Uz prijevod uvodnoga eseja Tonka Maroevića, napisala je Vanda Mikšić, već je rečeno, svoj predgovor francuskome čitatelju, i po tome je ova knjiga — kao i po biobibliografskim napomenama i završnoj bilješci — *novo izdanje*, a ne samo običan preslik u francuskom jezičnom ruhu.

U svom predgovoru ona ponajprije informira o »hrvatskom pjesništvu u 20. stoljeću«, od Kranjčevića do najmlađih, rođenih početkom 70-ih godina protekloga vijeka. Kratke ali precizne odrednice o najistaknutijim imenima vješto su uklopljene

u važnije, šire društvene i političke okolnosti: i tu je — s pravom — mislila na nedostatnu obaviještenost francuskog čitatelja. U sljedećem ulomku predgovora, naslovljenom »Prema Francuskoj, iz Francuske, u Francuskoj« sažeto su prikazani izabrani, kulturološki najvažniji/najrječitiji podatci o hrvatsko-francuskim književnim vezama, upućujući, tek jedan primjer, i na podatak o impresivnoj hrvatskoj recepciji: od godine 1945. do 1981. prevedeno je čak 700 francuskih djela! Pogled u drugome smjeru: posljednja je antologija hrvatske poezije na francuskome bila ona glasovita koju su priredili Ivo Kušan i Slavko Mihalić a uredio i tiskao Seghers — godine 1972!

Završavajući obrazloženje po kojemu je ova knjiga dobila nagradu DAVIDIAS, valja čestitati mladoj autorici na hrabrosti i znanju, ali i na brizi da raznovrsne, važne književne informacije dođu na francusku književnu scenu. Njen je višegodišnji boravak u Francuskoj tomu sigurno bitno pridonio. Sada, kad se vratila u domovinu, zaželjeti joj je da nastavi svoj rad na ovom važnom području.

Zagreb - Split, 22. travnja 2004.

DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA
POVJERENSTVO NAGRADE DANA HRVATSKE KNJIGE

Nagradu
»SLAVIĆ«

za najbolji autorski knjigom objavljeni prvijenac u 2003. godini dobila je
SLAĐANA BUKOVAC za roman »PUTNICI«
Zagreb, Meandar, 2003.

O b r a z l o ž e n j e

Rijetko smo se susreli s književnim prvijencem takve zrelosti i dorađenosti kao što je roman *Putnici* Slađane Bukovac. Istina, iza tog teksta stoji već relevantno životno i kreativno iskustvo, premda se autorica nije u javnosti određenije pokazivala svojim ranijim okušavanjima nego je odmah startala i otprve se dokazala cjelovitim i razmjerno opsežnim djelom. Žanrovski je to ostvarenje tek uvjetno romaneskno, jer je zbivanje prostorno i vremenski ograničeno na trajanje jedne pariške stipendije, ali retrospekcijama i *flash-back* metodom pokriva zapravo čitav proces sazrijevanja naratorice, te postaje ipak svojevrsnim bildungs-romanom lirskoga subjekta.

Nizom inkrustriranih citata iz književnosti Slađana Bukovac pokazuje zamjernu kulturu, no ne uvodi ih zbog paradiranja erudicijom nego kao pogodne i primjerene krilatice kojima, poput violinskoga ključa, intonira pojedinačke pasuse i glavne dionice. Tematska dominantna neosporno je ljubavna, motivacija odnosa je ozbiljna i duboka. Osobito je važno da autorica nigdje ne upada u patetiku i sentimentalnost, ali nema ni jeftine ironije ili parodiranja banalnosti, čime bi se olako obranila od opasnosti upadanja u tipsko, konvencionalno, općenito. Dapače, preplitanjem različitih niti naracije uspostavlja zanimljive civilizacijske paralelizme i kontraste (ponajprije između europskoga Sjevera i Juga), no najbitnije je da je njezin izraz istančan i psihološki uvjerljiv, da je njezino pisanje rafinirano i ne teži praznim efektima. Dapače, suzdržavana napetost i gust evokativni govor (gipkih asocijacija, složenog imaginativnog veziva) čine djelo Slađane Bukovac iznimnim i u kontekstu aktualnih tendencija hrvatske proze, te posebno zaslužuje dodijeljeno joj priznanje.

Zagreb-Split, 22. travnja 2004.